

Eetiline andmete jagamine ja andmete omandiõigus Fairtrade'is

FAIRTRADE

Kasrahanastunud Euroopa Liit

Mikro-, väikese ja keskmise suurusega ettevõtjatele

Viimati uuendatud: 16.04.2026

EUDR ja eetiline andmete jagamine

ELi raadamisvabade toodete määrus on ülemaailmseid tarneahelaid ümber kujundamas, nõuab läbipaistvaid ja jälgitavaid andmeid toodete päritolu kohta ning seab uusi kohustusi ka tooraine kasvatajatele. Määrus toob andmehalduse küsimused senisest tugevamalt esile. Fairtrade's läheb arutelu eetilise andmete jagamise- ja omandi üle regulatiivsete nõuete täitmisest märksa kaugemale, tõstes olulisi küsimusi selle kohta, kuidas põllumajandustootjad saavad säilitada kontrolli oma andmete üle - kuidas andmeid kogutakse, kasutatakse ja jagatakse. Fairtrade toetab ettevõtjaid ja tooraine kasvatajaid määruse nõuete täitmisel, luues samal ajal andmete eestilist omamist ja jagamist toetavaid õiglasemaid ja läbipaistvamaid süsteeme.

Õiglus andmete jagamisel

Gloobalse põhja ja lõuna vaheline ebaõiglane võimusuhe mõjutab ka andmeid ja põhjustab ebavõrdsust andmete kogujate ja neist kasusaajate vahel. ELi määruste kontekstis nõutakse andmeid üldjuhul ühepoolset.

Fairtrade toetab põllumajandustootjaid regulatiivsete nõuete täitmisel ja töötab aktiivselt selle nimel, et tarneahelad oleksid raadamisvabad ning austaksid kõiki asjaosalisi, nende õigusi ja andmeid.

Fairtrade ja eetiline andmete jagamine

Võimekuse suurendamine: koolitus, taristu ning tugi andmete kogumisel, ettevalmistamisel ja kasutamisel. Fairtrade toetab ühistuid andmete omandi, privaatsuse ja otsustusõiguste tugevdamisel.

Koostöö Satelligence'iga: georuumiline analüüs, mis ühendab satelliidi- ja välitingimustes kogutud andmed raadamisriski hindamiseks.

Andmete omandiõigus: väiketootjad säilitavad täieliku omandiõiguse oma andmete üle, nad võivad andmeid vabalt jagada ja saada enda kogutud andmete põhjal koostatud analüüsile tulemusi (kasude jagamine). Tootjate ja ettevõtjate vahelise andmete jagamise jaoks on vaja täita nõusolekuvorm.

... et tagada raadamisvabad tarneahelad, väikefarmerite turulepääs ning nende õiguste, andmete ja elatusvahendite kaitse.

Fairtrade'i meetod

Tootjate võimendamine eetiliste andmete ja jagatud vastutuse kaudu

Fairtrade toetab käitlejaid EUDRI artikli 11 lõike 1 nõuete täitmisel, mis näeb ette:

- täiendava teabe, andmete või dokumentide esitamine;
- sõltumatute uuringute või auditite läbiviimine;
- muude artiklis 9 sätestatud teabenõuetega seotud meetmete rakendamine, võimaldades vastutustundlikke andmetavasid ning tugevdades tootjate võimekust;

Eetilised andmetöötlustavad – nagu farmerite nõusoleku tagamine, selge andmete omandiõigus, standardiseeritud kogumismeetodid ja läbipaistvad andmete jagamise protokollid – parandavad andmete kogumise, kontrollimise ja vahetamise protsesse. Selle tulemusel muutub teave järjepidevamaks, jälgitavamaks ja usaldusväärsemaks, vähenevad vead, tugevneb auditeeritavus ning suureneb kindlustunne nõuetele vastavusse.

Lisanduvad juhendmaterjalid

Nõuded andmetele

Otsustuspuu tarkvara valimiseks

EUDRI valmidus Fairtrade'i abiga

eudrsupport@fairtrade.fi

**Kasulik materjal?
Anna meile tagasisidet!**

